

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, vasárnap, július 25

Tizedik évfolyam.

A MENNYIBEN MINKET ÉRDEKEL.

(Sr.) A bécsi lövész-ünnepély, mely nagy tüntetések közt folyt le, minket négy szempontból érdekelt. Először is: azért, mert vagy „osztrák” politikai tüntetés akart lenni a mostani kormány és különösen a csehek ellen; másodszor azért: mert a tiroliaiak feltűnő lelkesedése és egy-szersmind lelkes fogadtatása, tüntetés akart lenni az olasz aspirációk ellen; harmad-szor: azért, mert a mi jó szászainknak **alkalmuk** volt Bécsbe menni és ott érzel-meiket egy kissé szellőztetni; negyedszer azért, mert néhány magyar lövész is meg-jelent azon és minden megbízás nélkül, oly ügyetlenül viselte magát, hogy álta-lános megbotránkozást keltett idehaza. Az utóbbiakkal könnyen végződik. Leg-jobb őket ignorálni. Mert Rádócza úrat, vagy emberré tette ugyan egykor a párt-szenvedély, akkor t. i., mikor Lónyay általa megbuktatta Jókait, de sem akkor, sem azóta nem ösmerte fel senki az ő államférfiúi ösmereit és tehetségeit; ha tehát az osztrákok nagyobb embert nem fogtak, hogy vele paradeirozzanak, hát ez egyáltalában nem airt Magyarország tekintélyének. Legjobb lett volna ugyan neki itthon maradnia, vagy legalább hall-gatnia; de hát ha már elkövette az ügyet-lenséget, érzjük be a megrovással, nagy dolgot belőle csinálni nem kell.

Az erdélyi szászok magaviselete már sokkal figyelemreméltóbb; mert interpo-cula ugyan, de annál igazabban hallot-tuk fölülük hangsúlyozni, hogy mily szoros kötelékkel vannak ők Bécshez kötve, mily kedves nekik az „egységi köteléket” megerősíteniük. Szóval: lényüket tarták fel és így meggyőződhetünk arról, hogy érzelmeikben nem változtak; a miért egyáltalában nem szükséges valami nagy elkeseredésbe esnünk, vagy haragra gyu-ladnunk elég ezt is egyszerűen tuda-másul venni és vigyázni arra, hogy ta-nulják meg szász atyáinkfiai is azt, hogy „Erdély” már nem az „egységes” Ausz-triához tartozik és habár a nyelvkötelék erősségét és jogosultságát, a szászok és Bécs között tagadni nem akarjuk, még sem engedhetjük, hogy megfélekezzenek arról, miszerint a magyar állampolgári kötelék még erősebb, melyet, a ki habár csak érzelmeiben is levét, erős sértést követ el azon ország ellen, melynek te-

A KELET TÁRCZÁJA.

Mi barbarok!

Egy szellemes francia író azt mondja valahol, hogy Thukydides történelmi művét szívesen oda-adná Aspasi, a vagy Perikles valamelyik rabszol-gónyveket, hanem a privát naplótak is forgat-zalmas csövegekéből és őszinte vallomásokból lehet az embert igazában kitanulni, csak a sa-játosságok e szemléltető bemutatása adhatja ke-zünkbe az ember valódi természetének kulcsát.

Nős, magam is vele tartok s a nálunk, barbaroknál, miveltebb natio természetének ki-tanulása kedvéért nem csak a hivatalos jegyző-könyveket, hanem a privát naplótak is forgat-gatom, hogy lássuk a „nagyszabású” politikai ació harcizere mellett a szerény ibolyák és sárgáló kankalínok himes mezejét is — képlet nélkül szólva: a lapok szövege mellett a hir-detésekre is vetek egy-egy pillantást.

Ne tessék mosolyogni; sok mindent meg-tanulhatunk a lapok hírdetéseiből; ha értünk hoz-za, az egész lakóság miveltiségi állapotára kö-vetkeztetést vonhatunk: ipara, kereskedelem, fejlettsége állására, kedvteléseire, előnyeire és hátrányaira, erényeire és bűneire.

Igy fogva föl a dolgot: szégyenkezve kell bevallanunk, hogy mi magyarok távolról sem versenyezhetünk a mivelt nyugati népekkel — a mi lapjaink hírdetési alig mérkőzhetnek ama-zokéval: egy pár iparos és kereskedő, a hiva-talok, vagy néha egy-egy államást kereső és kí-náló hírdetés és punctum. Szóval, mi még na-gyon is barbarok vagyunk.

Bezzeg a nagy világ-lapok hírdetési rova-tai bőven tárják elénk az illető népek mivelt-ségi, fejlettségi állapotát — az elénk üzleti, vál-lalkozási és kínálkozási forgalom sokszor na-gyobb tért vesz igénybe, mint a komoly rova-

jét szívja és melynek védelmét élvezi — miután a nagy német hazában honát nem találta.

Hanem azt nem tagadhatjuk, hogy a tiroliaiak melletti és általi tüntetés ta-pintatos dolog volt; azért, mert egy kis-sé visszariasztá az olasz aspirációkat és bebizonyítá a világ előtt, hogy az Irre-dentának nem lesz előre készített talaja Tirolban sem. És megvalljuk, hogy az osztrákok eltasztító természete most az egyszer tapintatosan tagadta meg magát, és a lövészünnepély sok más élméletlen és értelmetlen tüntetése között ennek az egynek ösztönén örülhet a monarchia min-den barátja.

Azonban nemcsak e czélből volt olyan erősen osztrák, sőt „nagy német” jelleg adva a bécsi lövész-ünnepélynek; annak főczélja az volt, hogy az osztrák alkotmányú párt vagyis a német elem erősbülésére szolgáljon Ausztriában és így gyengítse a Taaffe-kormányt és a cse-hek politikai befolyását. Mi még ezt is könnyűösen vesszük; mert ha az osztrá-kok önmaguknak erősebb politikai posi-tiót csinálnak a Lajthán túl, ez által ne-künk nem ártanak; csak a dualismus el-len ne fordítsák azt. Azonban, úgy vet-tük észre, hogy a czélzat ez is volt, ha-bár az épen nem éretett el. Meg volt hí-va Schmerling, pohárköszöntőre; felhív-ták Rechbanert és több erősen osztrák, sőt centralista államférfit. De ezekben volt annyi tapintat, hogy — nem mentek el. Így csak a deákok és Kopp úr ve-szekedtek a felett, hogy illik-e a lövész-ünnepélyen politizálni; igen vagy nem? És ha a disputa a politika rovására is dőlt el, azért volt emlegetve az „egysé-ges Ausztria” eleget ez ünnepélyen, hogy észrevegyük a szellemet, a politikát, mely annak háttérét képezte. Hanem hát mi jól emlékszünk, hogy évekkel ezelőtt a Gesamtoester-reich —ot és így e miatt bizony el nem vesztjük sem az étvágyunkat, sem az álmunkat hanem, hogy résen leszünk — annyi bizonyos.

A keleti kérdéshez.

A hatalmak együttes jegyzéke, mint a Timesnek Konstantinápolyból táviratilag jelen-tik, jó alkalmul szolgál a portának, hogy többé-

tok, a politikai czikkek, a szépirodalmi, közgaz-dasági és pletyka-közlemények.

De a különböző külföldi lapok is különbö-ző genre-t képviselnek, egyik száraz ridegség-gel, másik évődő játszissággal, egyik magos han-gu pathos-szal, másik lakonius rövidséggel adja elő a maga mondókáját. Küfferle, csokoládéját fölüllegesnek tartja hosszasan dicsérgetni, egy-szerűen csak nevét mondja meg s evel, mint Caesar megjelenésével, jön, lát, győz. Guyot kátrány-tokocskáinak páratlan hatását már egész kis elbeszélésekkel, novellákkal mutatja be s Hoff uram malatá-készítményeinek csoda-hatásá-ról annyi bizonyítványt tár a közönség elé, hogy az ember szinte kezdi röstelni, hogy nem szen-ved náthában, mell-szorulásban, hogy használ-batná ezt az árkanumot. Moll seidlitz-pora, Dr. Suin de Boutemard pomádé, Rix Vilma Pom-padour pastája, Popp Anatherin szájvize, Brá-zay sósborszesze, Witle ingeny-bazárja, Orlice biztos lotto-utastása, Du Barry Revalesciereje, Kwizda kutya-pora és löörösítő fluiduma, Liebig huskivonata sat. sat., ki előtt volna ismeretlen, ha volt életében lap a kezében?!

De még ezeknél is kedvesebbek és külö-nösen jellemzőbbek legkivált a bécsi lapokban előforduló bizalmas természetű közlemények, a melyekben gyöngéd érzelmes szívek adnak név-telenül, előre megállapított jelek alatt, hirt egy-másról, egymásnak, találkákra hívják egymást, szóval azokat az ügyeiket igazítják a publicum szeme láttára, a melyeket mi barbar népek esőn-desen be szoktunk várni, ha jöni akarnak, de erőszakolással szégyenlenők.

Előveszek például egy bécsi napi lapot s ime, milyen szép történetek viritanak elénk a hírdetési rovatból — szégyenlőnkre nekünk, bar-baroknak, a kik ilyeneket majd csak pár év-száz múltán tudunk producalni s dicsőségére a civilisalt bécsieknek, a kik oly rettentő módon előre haladtak a nagy világversenyben.

A közönséges „házassági ajánlat”-okra ko-

kevesbbé akadémikus jellegű tárgyalások kez-de-ményezése által a konferencia határozatainak végrehajtását lehetőleg elődázza. Az egytttes jegyzékben ugyanis távolról sínes érintve azon eshetőség, hogy mi történik azon esetben, ha Tü-rökország nem tartaná lehetségesnek a konferen-czia határozatainak végrehajtását. A porta az ál-tala adandó válaszbán készséggel meg fogja kö-szönni a hatalmak által neki adott barátságos tanácsot, de egyuttal több adatot fog felsorolni azon igazolására, hogy a hatalmak által kijelölt határvonal elfogadását kívánni teljes lehetetlenség.

A porta körében még csak az iránt van nézeteltérés, vajjon az adandó válaszbán egye-nesen kijelentessék-e az, hogy a hatalmak által megállapított ezen határvonalig terjedő török ter-ritletnek erőszakos elfoglalása a legelkeseredet-tebb ellenállásra fog az albánoknál találni. Né-melyek a török miniszterek közül ezt nyíltan ki akarják a jegyzékben mondani; míg mások azt hiszik, hogy lehető időnyerés czéljából ezt egy következő jegyzékre kell fentartani. A főkérdést a porta előtt az képezi, mivel és hogyan indo-kolja a maga részéről a non possumust azon esetben, ha a hatalmak erősebb formában fog-jak ismétlni határozatukat, követelvén annak vég-rehajtását. E tekintetben minden attól függ, mi-ként szándékozik Európa határozatának érvényt szerezni.

Törökország a maga részéről szilárdul el van határozva, hogy Görögország minden fegy-eres fellépését kérés nélkül megtorolja s bár elégségesnek hiszi erre az albán haderőt, a maga részéről is minden előkészületet megtesz, azon esetre, ha nagyobb és tekintélyesebb erővel ke-lene szembeszállnia. Az albánok minden szükse-gessel ellátnak és török rendes csapatok is folytonosan érkeznek a fenyegetett területekre. A török pénzügyminiszter könnyen fedezi ezen hadikészülődés költségeit, minthogy a galatai bankárok 4 milliónyi előleget adtak az idén be-folyó hajó-díjakra. Ezen összeg legnagyobb része az albánok részére küldött hadi felszerelési tár-gyak bevásárlására fordítatott.

Albániából írják, hogy a montenegrói ügy békés elintézése immár nem lehetséges, mi-óta a liga kiadta a jelszót: nemcsak területünk-ből való átengedést akarunk megakadályozni, hanem Antivarit és Podgoriczát ujra meg akar-juk hódítani. A „Baskini skipitariak” központi bizottsága által hozott rendszabályok is erre a szándékra engednek következtetni. Ipekbe, Priz-rendbe és Prisztinába követek mentek, hogy Me-hemed Bedri bégől és Jusszul bégől csapatok kiküldését kérjék. A békítő bizottság tagjairól többé semmit sem lehet hallani. Mehemed Ali sorsát

moly kínálat —okra talán fölülleges is reflectal-nunk. Ezek, kevés változattal mind egy hűron pendülnek: egy csinos, mivel férfi (vagy nő) ennyi s ennyi évi jövedelemmel, ilyen s ilyen élettársat keres; a fénykép beküldése kívánatos, titoktartás becsületbeli dolog s az életboldogság biztosítva van.

Ilyen hírdetést már olvashattunk bővében s „e már nem szokatlan titat, bővebb ismeretség hiában” elegen választották a földi paradicsom megszerzésére. Némelyik egész röviden, csak is két sorban tesz kérdést: „Ki akar egy kedves feleséget nyerni? Bővebb felvilágítás kapható e lap kiadó hivatalában.” Mások már nagyobb ígé-nyekkel lépnek elő: egy — tizezer forintnyi vagyont követelnek jövedőbelüktől, de biztatják, hogy a hozományt betáblázással biztosítják. A másik ha igaz, báró is, 150,000 forint vagyonja is van, fogatot tart, saját palotával rendelkezik, s mégis ezen az uton keresi leendő hitvesét, de a kinek, természetesen, szépnek, műveltség, zene-ismerő-nek kell lennie.

Érdekesebbek ezeknél az epedő, sóhajtozó szerelmi vallomások, melyekben X. Y. vagy „a 17. február”, vagy „N. 83. N.” ünti ki bús szí-ve keservét s fogad sirig hűséget imádotjának. Vannak közöttük játszi-naivok, mint p. o. „a kis szamarszka”, ki „legforróbb esőkjait s kö-szöntéseit” küldi. Főlöshajt: „vajha láthatnánk e hét végén, hiszen már egész örökkévalóság mióta nem találkozáink s pedig nines nap, sőt óra, melyben gondolataim veled ne foglalkozná-nak!” Sőt, hogy a mivelődés a társadalom ala-ni-bb osztályaiiban is elterjedt, mutatja a „Kis Lizi” panasza, hogy „tegnap este sehogy sem tudtam az ulálatos asszonyság miatt megjelenni a ta-lálkozó helyen, de vasárnap Hitzingbe rándul-nak s akkor várlak hátulso kamrámban.” Fogad-ni mernék, hogy a kis Lizi asszonya fauteuiljé-ben fogadta Seladonját vasárnap. Hát az, a k csak ennyit tud sóhajtatni:

helyezték számukra kilátásba, ha oly lépéseket tesznek, melyek a ligának nem tetszenek.

Skutariba folyvást újabb hegyi törzsekbeli önkéntesek érkeznek. Az európaiak mindig há-zaikban maradnak, mert a francia viseletet az albánok szívjuk mélyből gyűlölik és lehetséges, hogy esetleg kihágások fordulnának elő.

A flottatüntetés, melynek híret annyiszor megerőltették, elvégre mégis létre jő. Minden hatalom két hadihajót küld, a vezérlet vegyes, angol-francia lesz. — Az összes hatal-mak közül monarchiának és Németország vona-kodtak legtovább a tüntetésben részt venni, s csak akkor egyeztek bele, midőn Franciaország kijelentette, hogy a tüntetésben való részvételét az összes hatalmak részvételétől teszi függővé.

Előtérbe nyomult itt a kérdés, hogy Ausztria-Magyarország és Németország beavatkozása mi-lyen mérvű lesz. A „Presse” — ő tudja milyen forrásból — egész határozottan azt állítja, hogy-amint a hatalmak a hajók küldésére nézve egyet-értésre jutottak, azok esetleges működésére néz-ve is egyetértenek; alaptalan tehát némely lap azon állítása, hogy Ausztria-Magyarország és Németország elküldik ugyan hajóikat, de ezek az esetleges „aktiókban”, városok bombázásá-ban nem fognak résztvenni.

Fővárosi levél.

(A keleti események. — Csengery Antal. — Az ellenzék. — A Seemann ügy. — A felekezeti jog-akadémiák kérdése. — A krisztinavárosi szinkör és a népszínház.)

Budapest, július 22.

Mig Budapest utcái és házai unalmasan ásítanak a sugarait égetően lövellő napra, ad-dig lakói, kiket a körülmények még itt tartottak, s kik az úde, vidéki levegő után egy sováro-g-nak, mint Ábrámán ivadéka Babylonban az ál-dott Kanaán után, mindig lelnek valamit, valami unaloműzőt, a min rágódnaknak több-kevesebb ideig. Egyszer a konferencia ül össze Berlinben s nosza a hirlapok azonnal kiküldik, ki erősebb hangon, ki gyengébben — ez teljesen torkuk át-mérőjétől függ, — hogy kelet ismét lángba bo-rul s a törökök kiűzése most már kétséget sem szenvedhet; másszor meghal egy Csengery, s ime a városatyák és minden rendű s rangu cze-lebritások és kapacitások lehányják magukról a bugyogót, hogy felültsék a szűk magyar nad-rágot és paszományos mentét, megadandók el-hunyt társuknak a végtisztességet, hiszen „mind-nyáján oda törekszünk, forgatják mindnyájunk sorsvedrét: előbb vagy utóbb ki kell jönni a

A szerelem békőiban!

? ? ?

vagy ez:

H. T. Mariabill.
Szerdán kezdve esti 6 órakor.

Mily sokat mond az a három kérdőjel s mily édes titkokat rejt az esti 6 óra félhomálya! Sajátosság módja van Bécsben az ismeret-ség kötésének is.

Például: „Lövészmenet. Burgring. Azt a szeretetreméltó kisasszonyt, elbájoló kék szemek-vel, ki a Burgringen a menet elvonulásakor az első sorban állt, kéri az a lövész, kinek kértére vírágeszokra felét kegyesen odaajándékozá, hogy ha csak lehet jelöljen találkozót. Az értesítés „Szerelmes lövész” czím alatt a lap kiadó-hiva-talába küldendő.”

Némelyik nem is ilyen válogatos, előre látni sem akarja társát, csak egyszerűen föl hívja a vigadni szerető lányokat, hogy a jövő vasár-nap ki akar vele kirándulni valamelyik mulató helyre — költségét fizeti.

Még a tudománynak is hasznára válik a hírdetési rovat. Pár napja „Goleonda gyöngye”, foglalkozására ballet-táncosnő, „nemes cultur-tanulmányú” czélra — nemesleklü pártfogót kere-sett, s ma már olvasom rá a feleletet, hogy pén-teken déli 12 órakor az opera-ház előtti vendég-lőben jelenjék meg. Vajjon miféle cultur-tanu-lmányokat tehetnek? Ugyancsak a tudománynak szolgál „az a nemes, habár idősebb tehetsős nő, ki egy erőteljes, szép szőke tanuló tanuló pá-lyáján szégyelne hajlandó. Viszontszolgálat biz-tositva.” Bizonyosan aesthetikai felolvasásokból fog ez a viszontszolgálat állani.

Hasznára válik, továbbá, e hírdetési-szo-kás a gazdálkodásnak is Például: „Egy ma-gában álló nő, legjobb éveiben csinos jelenség,

Hírdetési díjak.

Egy négyszög ezetiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hírdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hir-detéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hírdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10)
Rud. Mosse Publicistische Bureau. Bud a p e s t e n: Haasenste.-és Vogler hírdetés köv. irodája. Goldberger A. hírdetéseket fel-vételi irodája Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitltéri czikkék

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

sorsnak, mely minket is Cháron csolnakjának örök számlatetésébe helyezend,“ mint Horációus mondja. Vagy támad egy vitélő ezredes, ki nem elégelve meg harezi babérait, hős tetteit polgári érdemekkel akarja tetőzni s mert most háboru nines, neki esik szentelt zászlónknak és elnevezi rongynak. É ténnyre egy város érzi magát sért-ve, egy nemzet meggyalázva, az oberaszt urat kihívják párbajra, előbb egy öreg szatócs, az-tután egy gróf, majd akad harmadik, sőt negye-dik kihívó is s ekkor áll ki, hogy a zászlót nem sérté meg senki, s a vád, melyet Seemann ellen emelt a sajtó és közvélemény, alaptalan. Ilyen és efféle dolgok mindig akadnak széles o hazá-ban, legyen bár oly hűség, mint a szabari sí-vatagon, vagy oly tél, mint a pólusokon. S ha ezekhez vesszük az irodalmi eseményeket, minő a Jókai-ünnep volt Pápan, s a színházi híreket, mert bár a nemzeti színház most csendes álmát alussza is, Rákossy ur mindig tud egy-egy új-donságot szönyegre hozni, nem sokat tördőve azzal, két napig fog-e élni darabja vagy háro-mig; hát ha még a vendégszerlepleket is ide értjük: annyi írni valót találhat a tudósító, hogy tollát akár egy percze se tegye le.

Nos, a keleti események! Én istenem, hát még keleten is történhetik valami? Valóban, annyira hozzá vagyunk már szokva a török-or-szági zavarokhoz, hogy fel se vesszük őket, nem tulajdonítunk nekik oly nagy fontosságot, minőt tényleg megérdemelnek. A politikai lapok innak ugyan vezérezkiket a tornyosuló vészlellegekről, melyek nagy viharok előjelei, a hatalmak szét-küldözik a kollektiv jegyzéket Henczidától Boncei-dáig, de mindezekben semmi megnyugtatót sem találunk. Törökország zsibbadt állam, s bebizo-nyította nem rég, hogy erőlyes ellenállásra nagy ereje nines; mert hogy a muszka porig meg nem alázta, az nem a török államférfiak es hadvezé-rok érdeme, hanem az orosz viszonyok bonyo-ltságának következménye. Oroszország külön-ben maga soha Törökországot tönkre tenni nem fogja, még ha az angol kabinet élén tiszzer oly liberális elnök áll is, mint Gladstone; ezt nem engedí Európá, nem fogják engedni az orosz állam viszonyai, mert a bürokratizmus bármily nagy hatalmat egyesítsen is kezében, oly inga-dozó alapon, minőnek legutóbb az ukázok ha-zája bizonyult, soha nagyszabású hódító hábo-rut nem viselhet. Európa érdekei pedig e tekin-tetben homlokegyenest ellenkeznek Oroszországi-val. Hanem igenis tönkre jut Törökország ön-önmaga által, ha még sokáig ez uton halad, mely napról-napra vészesebb. Reformokat kezd-jenek Stambulban, ez az első. Mig Törökország pénzügyei oly nyomorulttan állnak, mig maga a

közös háztartást akar egy jellemes férfival fo-ytatni; saját lakása igen kényelmesen van be-rendezeve, vagyona viszonyai rendezettek. Ajánl-kozik „humanus bánásmód 36” jegy alatt for-duljanak a kiadó-hivatalhoz.” Az a férfi, ki e „közös háztartásra” vállalkozik, legalább nem lesz kénytelen házbért fizetni s ebben a szűk időben ez is valami. Különbön ugyanezen a „csi-nos jelenség” még utána teszi föl hívásának, hogy „egy elegánsan bútorozott szoba is kiadó hóna-pontként, ellátással, vagy a nélkül, külön bejá-róval.” Tehát vagy közös háztartás, vagy, szűk-ség esetében, egy hónapos lakó — külön bejá-rással.

Ilyen közös háztartásra való föl hívás, kül-lönbön, özönlen található. Legtöbbször az idő-sőséke, de jó módú asszonyság, vagy özvegy a felszólító; van azonban férfi is, ki „közös ház-tartásra, mely esetleg házassággal is végződhe-tik, ha a próba jól bevalik” szólítja föl a csi-nos, vidor-kedélyű asszony-személyeket, „kik né-mi tökével is rendelkeznek;” sőt van olyan is, a ki előre megmondja, hogy „ledig bleibend.” Clara pactu, boni amici.

A ki a regényeset szereti, olvassa ezt „tanult, mivel hivatalnok, 36 éves, tisztességes ismeretséget kíván kötni egy fiatal, finom hüly-gyel, ha vagyontalan is. Előnye van az olyan-nak, a ki már szerencsétlenül járt a szere-lemben, vagy elvált.” Talán igen gyöngének ér-zi magát az a mivel hivatalnok, vagy a ma-gához hasonló megtört szívet keres, hogy vi-gasztalódhassék...

Ez sem rossz: „Egy csinos fiatal ember, 29 éves, ki saját hibáján kívül uszorások kezé-be került, keres egy nemes emberbarátit s z-vvel megáldott nőt, ki neki havi részlet-fizetésekre 160 frtot adna külesün. Házasság nem lehetet-len.” Vagy ez: „Egy kisasszony, zene-kép-zettséggel, kecces külsővel, rendezett viszonyok közt, barátságos érinkezésbe kíván lépni egy közép-korú, magasabb állású és rokonszenves

török nép alacsony kulturviszonyok között tengődik, bármint lelkesítésre is a mozlemit vallása háborúra, addig a török állam jövője nagyon sötét, nagyon kétes.

A mily aggasztó a keleten fejtűt pusztulás előhírnöke, kétszeresen fájdalmas hazánk balsorsa, mely egymásután ragadja el jeleseinkeket s nem nyújt reményt arra, hogy a fejlődő nemzedék méltó lesz-e apáihoz. Csengery meghalt; az a Csengery, kit — kivált az ellenzék — míg élt ócsárolt, gyalázott, midőn pedig meghalt, öszintén gyászolt. Emlékére a főváros szobrot akar állítani; bizony megérdemli. 48 előtt ő volt az ki Szalayval és Eötvössel, a felelős központi kormány mellett küzdött; kicsúfolták őket előbb, aztán igazat adtak nekik. 67-ben Csengery volt Deák jobb keze; mennyi rágalmat, mennyi üldöztetést kellett szenvedniük a kiegyezésért, melyet pedig Magyarország helyzete annyira igazolt.

Különbén ez az ellenzék politikája, kárhozat, ostromol minden fenálló rendszert és intézményt, de maga nem tud kisegítő eszközököt ajánlani. A függetlenség czégre alatt népszerűségére akarnak szert tenni; a nagy hangot, semmiféle programot és reformjavaslatot utján a kormányt akarják kezükbe keríteni. Ugyan mondják meg uraim, ha a véletlen kormányra juttatná őket, mit tennének a háromszáz éves dualizmussal, mely köztünk és Ausztria közt fenáll; megszűntetnék a törvényt, meg a törvényeket s a következetességet? Sokat beszél az ellenzék, mindent rosszal, de utba igazító programot még tőle nem kaptunk. Pedig ily existenciája mellett tévútra lehet ugyan vezetni a népet, de a bigadt résznek sem száját betömni, sem szeméire fátolt vonni ez utópikával nem lehet. Az alapos reformok minél lassabbak, annál jótékonyabb hatásuk, az emelkedés minél csendesebb, annál kevésbé farsztozók. Hiába mondja az ellenzék, hogy a 48 előtti állapotok a maiaknál jobbakk voltak; mi, a kik ismerjük a történetet s látjuk Magyarországnak mostani helyzetét a kultúr államok közt, biztosíthatjuk őket, hogy hazánk csak a Deák művét építhet és boldogulhat.

De talán unalmas is váltam a t. olvasóközönség előtt e száraz kérdések fejtegetése által. Szóljak talán az országszerte ismert Seemann-ügyről, mely oly nagy port csapott s úgy látszik, hogy vér helyett, majd csak a hivatalos vizsgálatban ér véget. Nem bolygatom e kérdést, mert bár nemzetet illető sértés követtetett el, de miután katonai részéről jött, itéljen benne a katonai törvényszék.

A kultuszminiszter e napokban egy rendeletet bocsátott ki, mely a felekezeti jogakadémiák megszűntetését czélozza, s tananyaguk és tantervük felhasználását egy létesítendő harmadik egyetem számára bocsátandónak indítványozza. Van e rendeletben helyes és helytelen álláspont. — A miniszter, miután a közoktatás még nincs teljesen az állam kezébe látva, nem követelheti oly intézet bezárását, melyet egyes testületek tartanak fen, feltéve, ha ezek maguk nem követelik; de másrészt igaz van a miniszternek akkor, midőn azt állítja, hogy ez intézetek nagyon kevésé felelnek meg rendeltetésüknek; s igaz az is, hogy egy harmadik egyetem felállítása hazánkban nagyon lényeges kérdés, de ez ne Pozsonyban, Bécs tözsomszédságában,

külső őr urasággal. A barátságos, kedélyes, gondolatoktól, de mindig tisztességes érintkezés, levelezés után, kérdézőküdők száma, különben, meglehetősen nagy mind a férfi, mind a női nemben.

De ki bírja valamennyi fajtaját regisztrálni a civilisatio e jeleinek, melyek két-három hasábonként olvashatók némely bécsi lap minden számában.

Ajánljuk t. olvasóinknak, hogy magok ismerkedjenek a művelődés ez irodalmával. Mi barbarok nem tanulhatunk elegendő a fejlettebb népektől s így csak hasznunkra válhatnak az ily tanulmányok. Hanem arra figyelmeztetjük az olvasót, hogy tartsa magát szorosan az ilyen mű hirdetések osztályához, mert odább ilyenekre is bukkanhat:

Óvás!

Ezzennel kijelentem, hogy nőmért, Kollek Lujzáért semminemű adósságot ki nem fizetek.
Kollek Henrik,
2. ker. Springer-utca, 25.

vagy ilyenre:

Figyelmeztetés.

Férjemnek, Prohaska Tivadarnak, kérem senki közlésén ne adjon, mert én ki nem fizetem.
Prohaska Borbára,
Herzendorf, 5. sz.

É-n.

Szabina hazugsága.

Regény-
írta:
Cantacuzen-Alteeri O. hercegnő.

Első rész.

II.

(Folytatás.)

— Te merészeltél írni neki az én felhatalmazásom nélkül? — kiáltott de

hanem Szegeden állították fel. Lám a protestások is mozogni kezdenek; de itt is az ideje, hogy Debreczenben prot. egyetem szerveztessék, mert e felekezett nagy befolyást gyakorolt mindenkori közművelődésünkre.

A színházakról is kellene írnom, ha érdemes volna. Két színpadon folynak most az előadások a fővárosban: a krisztinavárosi színházban és a népszínházban. Az előbbi Szatmáry úr vezetése mellett működik, bár sajnos, rendszeren üres falak között. Pedig e derék társulat a pártolást nemcsak azért érdemelné meg, mert kitűnő tagokból van szervezve, hanem mert Buda magyarosodására nagyon jelentékeny tényező. Sőt e derék társulat annyira is ment már, hogy deszkáin eredeti színműveket hoz repertoírra, mint pl. Balázs Sándor vigjátékát „Milyen lesz a világ 200 esztendő múlva.” A népszínházban legutóbb Pálmay Ilka asszony szerepelt nagy tetszés mellett. Szép alakja, kecses játéka és otthonossága a színpadon egyikévé teszik őt legjobb operette-énekesnőnknek. Különbén a nyári idény alatt is Rákossy úr minden lehetőt elkövet, hogy színházának változatos műsort teremtsen. Fájdalom, néha nagyon is silány műveket fogad el, mit csak a kitűnő francia operettek és bohózatok színrehozatala elcsúszolyoz.

De már most megengedi a t. olvasó, hogy befejezzem tudósításomat; szegény újságírók hová lennének, ha teljesen kiírnák magukat, mi maradna máskorra? Tehát a viszont látásáig!
B. S.

BELFÖLD.

Medgyes, 1880. július 22.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nézetem szerint nincs valami boszontóbb, lehangolóbb, nines semmi, mi egy mulatás végett összegyűlt társaság jó kedvét gyökeresebben kiolthatná, mint midőn politikával kezd egyik-másik jelenlévő foglalkozni. A hol 2—3 száz ember együtt van, ott nagyon sokféle a politikai nézet, s így a politika felszínre hozásával okvetlenül csak a kisebb résznek teszünk kelvessé szolgálatot, míg a nagyobb részt elkedvetleníti, el főleg akkor, midőn olyan dolgokat mond el egyik is, másik is, miket igazaknak semmi szín alatt sem ismerhetünk el, sőt talán magok az elbeszélők sem hisznek. No de erről alább részletesebben, mondjam el először mielőtt ünnepélyről, mulatságról akarok beszélni.

Bizonyos Hornung nevezett szász, innen előbb Német- majd Angolországba szövegényen kizsármazván, ott ügyessége, vas szorgalma által nagy vagyonra tett szert, s miután tudja, hogy a vagyonnal sok jól lehet tenni, ezt nem is mulasztá el, a város szegényei részére több ízben százakat küldött, s a helybeli torna-vívoda épület létesítésére — mely bármely nagy városnak is díszére válnék — ő tette le az első alapot 5000 ftnyi adománnyal. Nevezett úr ember, daczára a születési és mostani hazája közt levő pár ezer mérföldet meghaladó távolságnak, többször megszokta látogatni szülőföldjét. Így most is meglátogatván azt, felhasználta Medgyes város lakói a kedvező alkalmat, s banquetten rendeztek tiszteletére. Az ünnepély meglehetősen

la Rulliere úr. — Nő ez, mondhatom, mégis csak sok!

— D'Essé-né anyám nővére... — szólott Szabina.

— Átkozott! nagyon is jól tudom! és épen ez az egyik ok, a miért nem fogsz többé házához menni.

— És nincsenek gyermekei... — folytatta Szabina, az előbbihez hasonló nyugalommal.

— Nős! aztán? — szólt de la Rulliere úr, nem értve meg, hogy leánya mire czéloz.

Szabina habozott kissé. Nehezére esett az önérdék oly mozgató erejét tolni eltérbe, mely reá semmi befolyással nem bírt, de mely, tudja jól, atyjára nézve mindenható volt.

— És nincsenek egy más ágoni örökösei... fejezte be nagyon halkan, s mintegy kedvetlenül.

De la Rulliere úr egy új eszmétől megkapva, megállt. D'Essé asszony iránti haragjában, kinek az ő ügyeibe való beavatkozása sértőnek tűnt fel előtte, soha sem látott mást, mint nejének egy szövetségesét, egyértéve vele, hogy őt boszantsák s ellenszegüljenek hatalmának. És ime, Szabina most egyszerre, egy szép örökséggel bíró nagynénit fedez fel benne!

A megelégedés mosolya, mely csalódásig hasonlított egy arczfintorításhoz, vonult végig de la Rulliere úr vékony ajkain.

— Bravo, leányom! — szólott, gúnyosan meghajtva magát Szabina előtt. — Pompásan van! Fogadd szerencseki-vánatomat, még ügyesebb vagy annál is, a minőnek hittelek. Oh! Szabina, minő kár, hogy csak nő vagy!

Azt hiszem, hogy ha fiú lett volna

sikerült, mert circa 250—300 egyén vett részt benne.

Az ünnepelt férfi és neje, többek kíséretében, 9 órakor érkezett meg a sétányt népkertbe, s megjelenését a nagyszámú jelen voltak háromszoros „hoch“-al üdvözlötték. Nem is említve, hogy az ételek és italok jók, a kiszolgálás elég pontos volt, csak az egyes szónokok elősorolására szorítkozom.

Legelőször O. városi szász pap emelt poharat, részletesen felsorolva, miként távozott el az ünnepelt ezeltől 40 évvel szegényen, minden segélyforrás nélkül városunkból Hamburgba, onnan Midlesbrooba; miként igyekezett ott magának állást és némi jövedelmet szerezni, miként sikerült ez. S akkor, midőn kitartó szorgalmát, vas akaratát Isten sikerrel koronázta, midőn nagyont szerzett és családot alapított magának, nem feledkezett meg anyavárosáról, hanem több ízben nagyobb összegekkel segítette a szegényeket, s végül hogy a fiatalságnak alkalmat adjon testi erejének fejlesztésére és gyarapítására — mert mens sana in corpore sano — nagyszerű adománnyal megvetette alapját a torna-vívodának.

Énnélfogva ezen férfira emeli poharát, s Isten áldását és hosszú életet kíván neki. Hogy mindenki szívből mondta utánna a „hoch“-ot, mondanom sem kell.

Az ünnepelt férfi szerényen viszonzta ezen jó kívánságokat, kiemelve, hogy tulbecsülte adományát, s azon csekélységet, mit anyavárosának adott, önzetlen szívről s a legjobb lélekkel adta, végül éltette Medgyes város közönségét. — Megemlíte még Dr. Heinrich gym. igazgatót, ki a tornászat előnyeit, czélját emelte ki, s Dr. Kein ügyvédet, ki a polgárokat, a városi tanács és presbyterium tagjait, mint kik adományaikkal a lelett állapot betetőzését segítették, élte; felemelkedett O. e-li pap, s mondott olyan toasztot, melyért Teutsch superintendens atyai áldását okvetlen el fogja küldeni. Felemlítette, hogy a szászok és angolok egy nemzetnek gyermekei, testvérek (bűsuljakot németek) s csak azt sajnálja, hogy miért nem élveznek a szászok itt is olyan szabadságot, olyan parlamenti életet, mint Angliában, s erre törekedni tartsa minden szász kötelességének s tegye gyermekeinek is kötelességévé.

Ezen úr ember vagy nem tudja, hogy nálunk épen olyan parlamenti élet van, mint Angliában, s a szászok épen úgy részt vesznek ebben, mint a magyarok és románok, s hogy a magyar nemzet sem élvez több és nagyobb szabadságot, mint a haza többi idegen ajku gyermekei, s kinek ez sem tetszik, kíváncsolhat Angliába vagy — Isten neki — akár Amerikába; vagy pedig a legközelebb bekövetkezendő képviselő választásoknál valamelyik szász kerületet akarja becses személyével boldogítani. Mert különben érthetetlen egész javjévezekelés épen úgy, mint az utánna következett szintén fiatal Sch. professor feljajdulása, hogy most a szászoknak legszentebb érdekei, legbecsebb jogai vannak kockázra tve s minden szásznak szívvel lélekkel azon kell munkálkodnia, hogy a kocka ne vaskot, hanem batot vessen.

Természetesen ezen nagyon is politikai színezetű s aligha nem kegyhajhászatból, vagy

belőled, mi ketten egyttűt nagy dolgokat vittünk volna végbe. Megvásároltuk volna a végén az egész kerületet. El fogsz menni leányom, el fogsz menni! És e d'Essé nagynéninek mintegy mennyire mehet vagyona?

De la Rulliere úr kedve jóra fordulván a nagy vagyon kilátásánál, mely bizonynyal kezei közé fog jutni, mert ő magát halhatatlannak hitte, vagy olyasminnek. Nagyszerű számításokba merült.

Azután méltóztatott Szabinának pár tanácsot adni útazása kivételére nézve; még csak az általa kívánt pénzösszeget sem találta ezúttal túlzottnak.

Szabina tehát útra kelt Páris felé, egyedül kis nővére s egy öreg nőcséld társaságában. De la Rulliere úrnak nem jutott eszébe, hogy tán illőbb lenne neki is elkísérni leányait, s Szabina örízke-dett ezt észére adni.

Szabina ekkor huszonegy éves volt. Erőtlen, üde szépsége egész teljében állt. Egyenes, sugár termetű, mint fiatal jegenyszál, dús fekete hajjal koronázott homlokát büszkén hordozva, tele tüdővel szíva be a friss léget és életet, egész egyénisége egészséget, üde fiatalságot lehelte. Szép mezei virághoz volt hasonló, színpompában, elevevényben tűndökölve, mely élénk ellentétben állt kis nővére finom alkotása, költői külsejével.

Az ily fiatal, erőteljes növény, telve életnedvvel, oly megnagyatolag hat másokra is. Az ember érzi, hogy teljesen azon állapotban van, megvédeni s fenntartani azon gyenge, törékeny létet, mely támaszt és gondozást vár tőle. Szabina nagy fekete szeméi elfojtott tűztől ragyogtak; határozott, szelíd tekintete többnek mutatta őt huszonegy évesnél, és midőn nem nyíltak mosolyra piros gránát-

önerdekből (követté való megválasztatása) felszínre hozott toasztok, ha néhány beves vért szászna kedvességre is találtak és meg-„hoch“-oztattak, a legnagyobb résznél mégis némi lehangoltságot idézett elő, melyet még Dr. K. nagyon talpra esett, éles és humoros toasztja az ünnepeltre és nejére sem volt képes egészen eloszlatni.

Midőn pedig nevezett e-li szászpap, látva, hogy első toasztját „hoch“ követte, másodsor fogott poharat, már akkor megeresztette a karikást, s úgy oda esördített a jograbló magyarok nyaka közé, hogy bizony Isten nem rajta mult, hogy a magyarok ép búrral maradtak, s ezen egyetlen beszédével is kvalifikálta magát egy zsíros képviselő mandatumra. Emondta — habár más szavakkal is — hogy akkorra jogfosztást, jograblást még álmodni sem mertek, mekkorát a magyarok rajtok elkövettek, megfosztva őket nagyobb privilegiumaiktól, jogaiktól; s betilva szász városokban a német színelőadást, a magyarokat kegyetleneknek, eljárásukat barbar eljárásnak „schikanerie“-nek nevezte, s azzal végezte hogy ezt nem kell öszszetett kezekkel nézni, hanem egy szívvel lélekkel, tekintet nélkül arra, vajjon egyik az ekével, tüvel, másik kapával vagy tollal keresi kenyerét, hanem egyesülniök kell s közös erővel ezen jograblás ellen kell dolgozni, s úgy hiszi — szegény ábrándozó — hogy ők ismét birtokába jutnak régi jogaiknak. Látszik, hogy ezen hiedelem az állam országában kalandozott, mert a publicum és vendégek is kezdtek álmosodni, s így 12 órakor a közönség eloszlott, álmodozni a kilátásba helyezett jogok viszont élvezetéről.

r. l.

A zsilvölgyi szenttelep.

(Petrozsény)

(Végo.)

Az itt bemutatott telep tulajdonosa eleinte a Hoffman család, később az u. n. brassói bánya- és kohó-társulat volt, míg amarra keletre Petrilla és Zujecz faluk határába szorult a vasutól jó tova a vállalkozási térer néhezkesen, késedelmesen mozgó államkincstár. Ez elrendezésben már magában el volt vetve a kincstári bányaszat veszedelmének magva, mert míg a magántársulat közéleti telepeit állami garantán épült szárnyvasut kapcsolja a központi pályaudvarral össze: addig az állam külön iparvasutat volt kénytelen egy mértföldnyi hosszúságban építeni, hogy a rakodón terményeivel megjelenessen.

A 60-as évek e vérmes reményei közepette azonban Oláhország felé tekintettek a telep szervezői, bizton remélve a vasutasatlakozás létrejöttét, mely esetben e szén az Al-Duna mentén versenyfárs nélkül urálhatta volna, mint legközelebbi termék a piacokat. Az édes reménységgel ápolat ábrándképeket azonban kiméletlenül szétérté a bekövetkezett pénzválság démona; a csatlakozás elmaradt s egy székért eszméje lépett helyébe, a remélt iparvállalatok a pénzpiacz bizalmatlansága miatt szintén meghiusultak s a közsén árakkal nagyban le kellett szállni, csak hogy a Tiszavidek nagyobb városai el ne pártoljanak tőle.

E közben azonban a silány oláhkunyhók

virághoz hasonló akjai, hogy látni engedjék vakitáon fehér fogait, kifejezésök női száznak igen komoly volt.

Egy vidéki nő tudatlanságának egész fesztelenségével érkezett meg Párisba. Minden új volt itt reá nézve, minden kellett hogy érdekelje őt.

De mivel határozottan tudta, hogy mit akar itt véghezvinni, egy percze sem vonta el figyelmét semmi a kitűzött czéltól, mely őt ide vezette.

Abban atyjához hasonlított, hogy ép oly jól tudott számítani, miként ő, de abban lényegesen különbözött tőle, hogy számításainak czélja soha sem személyes érdek volt.

Ugy gondolkodott, hogy D'Essé asszony talán hajlandó lesz a kis árva magához venni s hozzá csatlakozni. Párisban Flora feltalálhatja mindazon előnyöket, a nevelést illetőleg, melyeket ő soha sem lenne képes megszerezni neki la Rulliere-ben. Tudta magáról, hogy nem bir ismeretekkel, érezte, hogy soha sem volt valódi ifjusága: szeretett arról ábrándozni, hogy vidám, boldog ifjúkört terem gyermekének, hogy műveltnek, tanultnak fogja látni őt mindazon dolgokra nézve, melyekre őt soha senki nem oktatta. De mielőtt megválnék fogadott leányától s más kezekre bízná őt, saját maga akart megbizonyosodni a felől, ha vajjon annak teljes javára dolgozik-e? Elhatározta tehát, hogy nagynénijével mit sem sejtet addig terveiről, míg teljesen ki nem ismeri őt.

D'Essé asszony egy kellemes özvegy volt, ki már jóval túlhaladta az ötven évét, de ki ép oly eleven, ép oly szikrázó elméjű, beszédes volt, mint minő halvány, hallgatag elhalt nővére.

Soha nem bírván gyermekekkel

helyén diszes telep támadt mintegy varázstűsre a néhány szétszórt lakás helyett, ma közel kétezeret tesz a népesség, csupán az indóház körül fekvő Petrozsényben, nem tekintve a külön álló petrilai (Deákbanya) és lőnyabányai coloniákat. Utóbbi időben ugyan nagy hullámozásnak van alávetve a lakosság, miután a kincstár felhagyva a közvetlen termeléssel, a brassói társulat vette bérbe ama bányákat is, meglehetősen önkényen és magyarellenos szellemben gyakorolva a vezetést, úgy hogy iparosok, kereskedők kénytelenek tovább huzakodni innen s az elkeseredett törmelműkások készek megválni kedvez lakóhelyüktől.

Kilépve a pályaudvarból, egy emelkedésre kanyarog fel utunk, honnan délfelé a méltóságos határláncolat derekán egy horpadás képében láthatjuk a szurdoki szorost, vagyis azt a sziklakaput, melyen az egyesült Zsil hazánkat elhagyja. Ettől jobbra (nyugat) felé a Kindetul, Strazsa, Deală Sigleă stb. alatt egy hosszú mélyedésen halad fel tekintetünk, melynek irányában az oláh Zsil alá fut a skerisorai havasokról, s mely felé a közsén Kimpul Nyágy fel 5424 láb (950.4 mé.) magasban 5 háromnegyed méföld (46 kilométer) hosszúságban kiterjed. Megállási pontunktól keletre a másik szárny ugyan jóval rövidebb, de az is 3793 láb magasra tolatott fel, Riskolánál közvetlenül a Porong oldalára.

A szén harmadkori eredetű az u. n. felső oligocén formációból fektjében és fedtjében egyaránt moesári állatokat, növényeket tartalmazva s vöröses zöldes agyaggal, márgával s hatalmas padokban fellépő homokkővel váltakozva. Idáig összesen 35 telep van feltárva (némelyek 2—24 láb vastagságban) csak hogy ezek közül 14 kétsz 600 méter mélységben fordul elő.

A gyönyörtöl völgy átlagos magassága 2000. tehát a hegyi régióban esik, s szabad szemmel kényelmesen áttekinthetjük a fenyves és havasi fűregiót fel a tenyészet véghatáráig, mi nagyban emeli a felséges táj hatását. Visszafelé a Pástrve Rosu nevű hegy pirosas mosza a Casătyle Boli nevű világírhírű barlang örekep vonja magára figyelmünket, balra a Parang hármascusa (7700 láb magas); délen a már említett meredek láncolat s nyugatra a Retezat-hoz támaszkodó előhegység képezik a vidék keretét nagyszerű természeti jelenségekkel és tenyészváltozatokkal ragadva meg a szemlélőt.

Nem is kételkedünk azon, hogy minden látogató apostola lesz Petrozsény hírnevének s az első erdélyi vasut piskii petrozsenyi szárnyvonal a maholnap oly tömegesen szállítja majd ide a látogatókat, mint a svajcei vagy tyrolli felkapott, de sokszor szintelenőbb, egyhangúbb tájak vasutai.

Tömösi Pál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar művész Londonban. Londonból írják: Hazánkba, Nachesz Tivadar f, hó 12-én hangversenyt adott, melyen a legválogatottabb közönség jelent meg. Sikere minden tekintetben fényes volt. A hangverseny nőke az osztrák-magyar követ neje, gr. Károlyi

gondja is kevés volt az életben; egyetlen redő nem vont még barázdát kellemes, gümbölyded, mindig mosolygó rózsás arcán, melyet játszi, szürke fűrtök apró rajza körített, mindig megtűzdelve fejkötő türtügye alatt, rózsabimbók s ibolya-csokrocskákkal. Maga volt a jó indulat és előzékenység. Egyetlen jótékony czélú hangverseny, vagy szegények számára rendezett táncvigalom nem történt meg, hogy ő ne adakozott volna reá. Előtte volt a bölcsődének, titkára a Szent-Anna jótékony-egyletnek, s bizottmányi tagja számtalan más egyleteknek.

Nagyon vallásos, kiapadhatatlan jótékonyaságu nő volt, de mindennekelett és főképen nagyvilági nő. Midőn arról volt szó, hogy szegényeinek segélyt vigyen, nem riadt vissza a legundokabb nyomor látásától is, de azon gondolat, hogy egy estét magában, saját trsaságára utalva, kelljen eltölteni, már egy héttel azelőtt képes lett volna borzadással tölteni el lelkét. Nem levén nagyon szigorú választásában, s csakis azokat tűrölve ki meg-hívtottjai névsorából, kiknek jelenlétével annak tehetné ki magát, hogy másokat tartson távol házából, egyikét Páris legkellemesebb szalonjainak tudta összeállítani. E szalon volt neki gyermeke, büszkesége, mindennapi kenyeré, s mindenki egyetértett abban, hogy bevallja, miszerint lehetlen övéből kellemesebb szalon s nálánál tükélyesebb házi nőt találni.

(Folyt. köv.)

Alajosné volt. Nachesz ur Borthenwick ladynek a walesi hercegi pár tiszteletére rendezett es-télyén is játszott s a walesi herceg személye-sen üdvözölte a jeles fiatal hegedű-művészt, a ki több versenyim előadásával, de különösen sa-ját „magyar-ábránd“-jával és „czigány-tánc“-ával elragadta a hallgatóságát.

*

Marosvásárhelyt a Kőszter német szintársulata 20-án tartotta utolsó előadását, s mint a Nemere írja, használt a fővárosi és vidéki sajtó roszalása, mert a rendes színész látogató közön-ség távol maradt az előadástól, habár Erdélyi Marietta jutalmára került a Bőregér színpa-ra. A vendégművésznő a megjelent kis számú közön-ség nagy ovatiókkal fogadta, hullott a virág, volt taps. Erdélyi Marietta kisasszony M.-Vá-sárhelyről Mehádiára készül, Kőszter szintársu-lata pedig Segesvárra teszi át sátorát.

*

Beermann Fanny kisasszonyt, a bécsi operaiskola növendékét afővárosi nemzeti színház-hoz szerződtették, hir szerint, 8000 forint fizetéssel. Beermann kisasszony két esztendeig volt a bu-dapesti színi iskolának határozottan legtelhetsé-gesebb növendéke, melytől tavaly vált meg, hogy Bécsben nyerje kikapcsolódását. A kisasszony Moórón született Fehérmegyében, hol atyja, ki zsidó-kantor, már kis gyermekkora óta tanította zongorázni, s ebben szinte olyan művészi fokra segítette tehetése, mint az éneken. Nélány év múlva bizonyára kitűnően használha-tó tagjává fejlődik a fővárosi nemzeti színháznak.

*

Új könyvek. Az Aigner Lajos kiadá-sában megjelentek és szerkesztőségünkbe bekül-dettek a következő új könyvek: A magyar könyvesház VIII. folyamának 6, 7, 8, 9, 10-ik számai, még pedig a következő tartalommal: „Boldogtalan.“ Regény, írta Turgenjew Iván. „A rágalom iskolája.“ Vigjáték 5 felvonásban, írta Sheridan Richard. „A szegény muzsikás.“ Beszély, írta Grillparzer. Az egyes számok ára 20 kr. „A nemzeti könyvtár“ 53, 54, 55, 56, 57-ik füzetei Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály, Katona József műveivel. Az egyes fü-zetek ára 30 kr.

*

Kivonat a „Budapesti hivatalos Közlöny“-ből.

Árverések. Müller Józsefné 2441 frt. 75 krra b. ingtl. aug. 10-én Kolozsvárt, Benkő Danielné 570 fitra b. ingtl. aug. 23-án, K.-Vá-sárhelyt, Simon Simon ingtl. jul. 30-án Alsó-Szoleován, Gross Péter 6500 fitra b. ingtl. aug. 3-án Brassóban, Berecki Benedek 437 fitra b. ingtl. aug. 4-én Harasztkereken, Lajos Dávid 381 frt. 80 krra b. ingtl. szept. 28-án Farczá-don, Márin Anna 540 fitra b. ingtl. aug. 5-én Krizbán, Csiki János 552 frt. 62 krra b. ingtl. szept. 6-án Felső-Rákoson, Vojen Constantiu 1100 fitra b. ingtl. aug. 24-én Brassóban, Cseke And-rás 508 fitra b. ingtl. aug. 24-én Lőrinczfalván, Türkös Gyula 800 fitra b. ingtl. szept. 6-án Gagyón, Berei László 633 frt. 50 krra b. ingtl. aug. 24-én Ny.-Szt Lászlón árvereztetni fognak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. jul. 24.

Helyi hírek.

— **Az egyetemünk** vegytani intézeté-re beérkezett ajánlatok most vannak tárgyalás alatt a közoktatási minisztériumban. Valószínű, hogy az 5 százalékkal megállapított összege-n alól ajánlkozó megyesi vállalkozó nyeri el a munkát, kinek háta mögött egy marosvásárhelyi pénz-ember áll. A mi kolozsvári iparosaink még a megállapított költségvetési összegben sem mer-ték vállalkozni, pedig kétséget sem szenved, hogy az itt helyt berendezkedett, s mint az ajánl-kozók névsorából látjuk jómódu iparosok sokkal előnyösebb helyzetben lehettek volna, mint, a kinek még idegen helyről kell embereivel, mű-szereivel ide zárandokolnia. Csak nem tudnak ezek a mi iparosaink magukon segíteni, pedig a nélkül az isten sem segít az embereknek! Bezeg Hatzinger József, brassói üzletembertől ber-lini lapokban olvasható a hirdetés, hogy 6 mar-káért (3 frt 50 kr.) készlen fűszerelvé ad egy csinosan fűszíjjazott juharfa kulacsot s még meg is tölti három liter jó, erdélyi üborral és bér-mentve küldi, a bova kívánják. A brassói vál-lalkozó elmegey Berlinig s a miénk itt helyben vereti meg magát a megyesi által.

— **Mióta Molnár Gy. úr** gondosko-dott róla, hogy a mig ő Kolozsvárt művezető, minden újság, s minden veréb az ő dicsőségét esiripelje, alig van zúgirkász, ki ne érezné ma-gát hivatottnak színbázunkat reformálni. Egy ilyen „Alexander“ név alatt az „Ellenőr“-be ír-kál, s mivel egyik cikkét arra méltattuk, hogy tudomást vegyünk róla, most már elbizva ma-gát, szörnyitkép hetvenedik. Ha tudná az „El-lenőr“ is, hogy honnan erődnek ezek a cikkek, bizonyára jobban megnézné, mit ad ki. Részünk-ről természetesen Molnár úr kereset nélküli Leibjournalistájával, ki egy ingyen jegyért szór-ta a budapesti lapokban a dicséreteket, komo-lyan szóba nem állunk.

— **A sétatéri felügyelőség** beszéllet

magáról félhivatalos lapjában a M. Polgárban (egészen hivatalos lapja az — uti lap). El van mondva benne, hogy a sétatéri közönség legnagyobb része még nem tudja azt sem, hogy: a mivel ember a szembejövő elől jobbra tér ki, ergo a kolozsvári közönség „legtöbbsze“ műveletlen lévén, a tul-finom sétatéri felügyelőség nyomatott czédulán figyelmeztet mindenkit arra, hogy „kitérés jobbra.“ Ugy látszik a M. Polg. eredeti ideának tartja a közönség illetlen oktatását, s a „kitérés jobbra“ megmagyarázására összes paedagogiai ismeretét kimeríti: beszélvén az arisztokratia pa-rádéjáról, a nagy városi járdáról, s a nagyobb fűrdőknél divó „jobbra kitérésről.“

— **A „Nyelvőr“ figyelmebe.** Az ide-gen képzővel alkotott s közben is megcsonti-tott „pinczer“ szó sok becsületes magyar fiúlet kintzött már meg, pedig ott van Katona Bánk-bánjában a harmadik szakaszban, hogy: „Szi-vitnk dobog, ha egy csaplár-legény az Uteván előnkbe bukkantik, mivel hogy A tartozás mind-járt esztinkbe jut.“ Kérjük a Nyelvőrt, vegye pártfogásába a tisztességes magyar „csaplár-legény“-t s szorítsa ki vele a frakkos „pinczer“-eket.

— **Fehér feoskét** lőtt a tegnap, mint halljuk, egyik vendéglőstünk a Bánffy-kertben. Fehér hollóról, fehér bivalról és elefántról hal-lottunk; egy-egy fehér verébbe qualificált ka-nári is akad néha, de a fehér fecske csakugyan újságba való újdonság. A ritka példány a mu-zeum gyűjteményébe került.

— **Tűz.** Ma délután 2 és 3 óra között Tamási János, egyetemi quaestor kiltmagyarut-czai majorjában egy kazal szalma lángot vetett, de a közeli dohangyár munkásai, s a tűzoltók által elnyomatott.

Hazai hírek.

— **Ő Felsége, a király** a jövő hóban 50-ik születésnapját éri, s e nevezetes napot, mint bécsi lapoknak írják, Ischlben családi kör-ben ünnepli meg, s csak a főherczegek fogják üdvözölni a királyt.

— **A Seemann-Lieszkovszky** becsü-letbeli ügyben tegnap 5 órától kezdve csekély megszakítással éjjel fél 12 óráig tanácskozott a becsületbíróóság. A bíróság többeket hallgatott ki, u. m. Boldog Lajos könyvkereskedőt, egy újonnan fölmerült becsületbeli dolog alkalmából Lieszkovszky Antalt, Lieszkovszky József ücs-esét, a kinek kihallgatását a bíróság már teg-napelőtt elhatározta; továbbá Deutsch Bélát, Hatzlingert és Schlesingert, ez utóbbit hármat a Deutsch-féle ügyre nézve. A bizottság főképen az ügynek formulázása és nyilvánosságra hoz-a-tala tekintetében folytatott eszmecsereket. Az ítélet formulázása végett tegnap, pénteken dé-lután 5 ór-kor ismét ülést tartott. A Seemann-ügyben az Egyetértésnek tegnap azt távirják Egerből, hogy a vizsgálat ott 20-dikán megtartott. — A vizs-gálatot egy tábornok s hadbíró eszközölte. A vizsgálat azt konstatafta, hogy az Eger város feliratában foglalt adatok valók, tehát konstata-latott, 1-ör, hogy a juniusi fegyvergyakorlatnál, az eddigi szokás és gyakorlat ellenére, See-mann alezredes ur a magyar zászló kitzését megtiltotta; 2-szor, hogy ennek előzménye, az október 4-én a király nvenapján történt ese-mény, mely szerint Seemann alezredes ur a tiszti kertben kitzított nemzeti zászlót, „Herunter mit dem Fezzen“ szavakkal parancsolta le — ig a z. Kontatáltatott, hogy a zászló sem ron-gyos, sem piszkos nem volt. Ugyanez a zászló, ma is meg van, azóta újabb zászlót nem is es-náltattak, s a zászló őrizet alá téteztet.

— **Verpelét égése.** F. hó 21-ikén, nagy szerencsétlenség sujtotta Verpelétet; délután fél 4-kor egy gazda ember szértűjén az árpa-kazal, eddig ismeretlen okból kigyúlt, s csakhamar lángba borult egy egész ház-sor. A nagy szél rendetlenül szórta szét az tűszököt és pornyét, s a városnak majd egyik, majd másik pontján lángolt fel egy-egy ház, melyről aztán hirtelen átharapóztak a lángok a szomszéd épületekre. A templom, parochia, községháza, iskola, kato-nai laktanya, postaház, a legtöbb uri lak, a gyógyszerház, szóval a város nagy része, mint-egy 300 épület porig leégett. A vakolat az iszo-nyu melegben lehámlott a falakról, a bolthajtásos épületek beszakadoztak, s így a tűz nemcsak az épületeket pusztította el, hanem a butorokat, házi- és gazdasági szereket, ruhanemléket az utolsó foszlányig és a behordott termést is. A lángok — mint a P. N. írja — éjfélig folytat-tak romboló munkájukat; ekkor kezdett szűnni a vész s ekkor foghattak a megremült lakosok és a derék egri tűzoltók veszély nélkül az ol-táshoz. Fájdalom, emberélet is esett áldozatul, s jelentékeny számú barom is odaégett az ólakban.

— **A ló értelmességéről** igen érde-kes adatot közöl Sz. A. gróf felső-magyaror-szági birtokos. A gróf ezt írja: E napokban al-konykator hazafelé lovagolván, Cs. helység köz-ségi legelője esett ntamba. Épen hazafelé haj-tották a ménest, és csak egy vak ló maradt el, mely hasznatlan törekedvén társai után, csak is maga körül forgott és kinjában nyertett, kapált első lábaival; szóval: az izgatottság legnagyobb jeleit adta; a helyről azonban nem távozott. Nem messze haladván el, megállítottam lovamat, hogy lássam, mi fog történni. A ménés már körülbelül 1000 lépésre elhajtatott, mikor kívált

belőle egy ló, és ügetve egyenesen a vaknak tartott. Oda érkezvén, melléje állott, míg ez megnyugodott, és azután előtte ügetett laza felé, úgy, hogy a vak fejével érintheté hátulját; a vezető helyként visszazérott és sebességét ennek követése szerint módosította. Futása a legelőn át egyenesen a ménés felé irányult, azután egy ugarföldön, egy barázda mentén vezeté a sze-gény világtalant, míg csak többi társukhoz érték.

— **Necrolog.** Szepessy Mihályné szül.

Eulenfeldi Kauba Emilia, egy saját mint gyer-mekei: Kálmán, Lajos, Vilmos, Géza, továbbá kiskoru unokája: Szepessy Gabriella, ugyszin-tén az elhunytak testvérei: Ferencz, Antal, Te-réz — özv. Raksányiné, Borbála — özv. Koncz-né valamint menyje: Szepessy Kálmáné szül. Eulenfeldi Kaub Paulina, és az elhunytak testvé-rgyermekei: Ferenczy-Szepessy Gizella, Geréby-Gaj-zágó Róza, Dr. Gajzágó Béla és Gajzágó Kálmán nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti felejt-hetlen férje, illetőleg atyjuk, ipja nagyatya, test-vértük és nagybátyjuk Méltóságos Szepessy Mihály nyug. magy. kir. miniszteri tanácsos-nak, a magy. kir. kincstári jogügyek igazgatója, Marmaros megye volt főispánj helytartójának, a Lipót jeles rend lovag-keresztésének stb., élete 74-ik, boldog házasságának 38-ik évében hosszas betegség s a halotti szentségeknek átjatos felvé-tele után f. hó 22-én este 10 órakor Budapesten szívzélhálódásban történt gyászos kimúltát. Béke hamvaira!

— **A nagyváradi k. jogakademia** igaz-gatójától a következő sorokat vettük: Tekinte-tes Szerkesztő ur! Becses lapja f. évi julius 23-án megjelent 167. számának „A jogakade-miák“ felirattal vezércikkében többek között az van mondva, hogy „A kolozsvári jogászok pél-dául mind tudták, hogy a nagyváradi akade-mián melyik tanár szokta az előzetesen nála tisztelkedő megszorult atyafinak előre kiadni a kérdéseket, melyeket a vizsgálaton kérdezni fog.“ Ezen állítás olyan súlyos vádat foglal magában a nagyváradi k. jogakademia tanári kara el-len, hogy azt még akkor sem hagyhatnám ész-revétel nélkül, ha tudnám, hogy a közoktatási kormány, magasabb tekintetek miatt, még ma talánla bezárándónak az összes vidéki jogaka-demiákat. Tizenkét esztendeje, hogy a nagyvá-radi k. jogakademia tanára vagyok s ezen egész idő alatt egyetlen eset sem jött tudomá-somra, melyben akármelyik tanártársam az „elő-zetesen nála tisztelkedő atyafinak előre kiadta volna a kérdéseket, melyeket a vizsgálaton kér-dezni fog“, sőt ellenkezőleg, igen is tudom, mi-szerint a nagyváradi k. jogakademia tanár-tülete épen abba helyezte legfőbb ambízióját, hogy a vizsgálatok-nál soha semmiféle mellék tekin-tetek által nem engedte magát ve-zéreltetni, hanem irányadó színör-mértékül egyedül ama czélszol-gált, mely végbőla vizsgálati rend-szer be van hozva és mai napig fön-n áll. Elvárom a tek. szerkesztő ur lova-giasságától, hogy jelen helyreigazító soraimnak beces lapjában, a hol a fennidézett alaptalan vád is megjelent, készségesen helyet fog adni, vagy pedig ha csakugyan arról lenne meggyő-ződve, miszerint a fentebbi vád alapos, állíta-sát be is fogja bizonyítani, minthogy különben azt roszakaratu rágalomnak lennék kénytelen bétegezni. Ezen kijelentéssel tartoztam mind magamnak, mind azon tanintézetnek, mely a legféltékenyebben őrizte mindig jó hírnevét. — Kelt Nagy-Váradon, 1880. évi julius hó 23-án. Tisztelettel: dr. Bozoky Alajos, kir. jog-akademiai igazgató s a r. jog ny. r. tanára. — Lapunk illető vezércikkéhezje nagyon termés-zetesnek találja, hogy az akademia igazgatósága ily határozottsággal védi az intézet tekintélyét, nem is szőlott ő a jelenről, a melyről felteszi a hangsúlyozott szigort; de ha a tanoda igazga-tóságának is módjában állana régiebb tanítvá-nyok bizalmas nyilatkozataihoz jutni, megtud-hatna egyet-mást, a miket a dolog természeté-nél fogva igazgató nem tudhat, s a miknek éles visszautasításával bárki nagyon előnyös helyzet-ben lehet, mert miután sem a vizsgálatot kiál-lott tanuló, sem a vizsgáló a való elmondá-sával nem kompromittálhatják magukat, s így a nyilvános bizonyítás lehetetlen.

— **Tervezett macskazene.** A bécsi lövészintépre felrándult „magyarokat“, kik nem átalottak az osztrák lövészszövevényben részt venni, a főváros polgársága — mint a Hon értesít — macskazenevel készült fogadni. A főváros polgársága ugyanis tiltakozni akar az ellen a tolakodás ellen, hogy ily emberek, — élükön Radocza János urral — a kik frak-kot öltenek, mikor más minden törzs nemzeti viseletében jelenik meg, s löni se tudnak, a miért „das ist der ungarische globus“ gúnyve-t kapták, mernek Bécsben, mint Magyaror-szág képviselői, szerepelni. A tiltatás a maga nemében nagyszertűnek ígérkezik és már is köz-beszéd tárgya a főváros körében.

Vegyes hírek.

— **Egy nemes rablóbanda.** Katánia-ból írják: Három évvel ezelőtt, a siracusai bank-fiókban, egy, a maga nemében páratlan lopás adta elő magát. A tolvajok egy alagutat ástak

a bank alá, s azon keresztül 3 millió lírát czipeltek el. A hatóságok a legbuzgóbb kutatás után sem tudtak nyomára jönni a tetteseknek. E hó 13-án azonban befogtak néhány olyan embert, a kik a polgárság előtt a legnagyobb tiszteltetben állottak; ilyenek voltak: Guata, az olasz koronarend lovagja, tanácsos és török al-konsul, továbbá néhány igen tekintélyes keres-kedőt. Azt állítják, hogy a hatóság nem csak a három milliónak jött nyomára, hanem egy nagy rablóbandát fedezett fel, melynek az elfogottak fejei, s a banda kitűnő szervezeténél fogva éven keresztült büntetlenül folytatták üzemeiket.

— **Regény az életről.** Genuából egy Ivon Emma nevű vidéki színésznő elfogatását jelentik. E nő első neveltetése egész regény ki-indulási pontja, melynek utolsó jelenete a börtönből jászra le majd magát. A fiatal, szép hölgy már régebben elhagyta férjét, hogy egy dugzagdag, magas rangú fiatal patricius karjai közé vesse magát. S hogy a jó prédát örökre biztosítsa magának, kedvesét, mint egy kipró-bált színésznőhöz illik, egy leánygyermek szü-letésével ámitotta. A vétkes játékot, melynél két bába s egy borbély játszottak a főszerepet, három éven át nem fedezték föl. Csak most szlt ki a dolog, midőn Amerikából egy paraszt ha-za jött, s követelte az illető családtól árva gyer-mekét, kit távoztaokr ápolásba nálok hagyott. A család természetesen nem tudott a gyermek-kei beszámolni. S bár a színésznő gazdák ked-vese magának nyilvánította a gyermeket, s 100,000 frankot kész letenni, ha Ivon asszonyt szabad lábra helyezik; a törvényszék nemcsak hogy mindezt visszautasította, hanem lépéseket tett a többi büntársak elfogatása végett. A titok-szerlt dologról mindenféle különös hírek kering-nek. Legközelebb kinttnt, hogy Ivont tulajdon-kép Novi-nak hívják, s hogy a vele egyidejtleg fogságban levő anyja állítólag Allis nevű gró-bní Párisból, épen nem anyja, s így a többi büntényekhez majd ez ámitás vétké is járul. Sa-játságos, hogy a fiatal patricius hozzátartozói s jelesül az anyja a gyermeket családjuk tagjá-nak akarják elismerni minden áron.

— **Szibériában** borzasztó ragályos be-tegség ütött ki az emberekben, mely lefolyására nézve majdnem egészen olyan, mint a pestis. Vytgra kerületi városban már száz meg száz ember betegedett meg a szibériai ragályos jár-ványban, kik közül igen sokan el is haltak. Az a különös, hogy e dőghalál a házi állatokra is ráragad, s eddig 500 ló pusztult el, melyek hul-lái összevissza temetetlenül fektésznek, rohadnak s a levegőt fertőztetik. A nép, félelemmel eltel-ve, dőlféle menekül. A tartományfőnök íparan-csára az Onega csatornán minden közlekedést beszüntettek, hogy a ragály tovább ne terjedjen. A hatóság azt. Pétervárhoz fordult anyagi se-gélyért, hogy az emberek s állatok hulláit elte-mettesse.

— **Öngyilkos kandidatus.** A bécsi vá-rosháziparkban egy rendőr a napokban vérnyo-mokat talált s ezeket nyomozva, a bokrok kö-zött volt egy fiatal ember — nem halva, hanem oly mély álomban, hogy alig lehetett felkölteni. Midőn felébredt, első szava ez volt: „Hát nem haltam meg?“ Mint kiderült, a szegény fiu, Hen-ke Ferencz szabólegény, csakugyan öngyilkos akart lenni s késével — karját megszúrta s ez-el re bema gesta lefeküdt s elaludt. A seb fel-ébredésekor alig látszott meg.

— **Lapunk nyomdája,** előnyös feltét-telek mellett, két tanulóat keres.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparos gazda.

(Folytatás.)

Felhasználatnak pedig eme sütemények nemcsak „asztal után“ csemegének, nemcsak theához és kávéhoz, tejhez, csokoládhoz stb., ha-nem kenyér helyett is, mert némelyik faj bis-cuit olesőbb, mint a kenyér, és egyenlő suly mellett több tápanyagot foglal magában. Nyugat-Európa sütemény-gyárosainak tehát segélyekre jött a vegytan és a kifejlődött ipar. Számbave-szik ők az élelmi czikkék vegytani értékét, midőn feldolgozzák süteményeknek s eme mun-dáikban segítkezik a malomipar, segítkezik a kis-malmok, melyek, ha kell, lencsét, borsót, ba-bot, árpat, tengerit, búkkönyt, pohánkát stb. hajálnak vagy őrlönek, és többnyire vegyítve dolgozzák fel a lisztneemléket, minél fogva a cse-kély kereskedelmi értékkel bíró lisztfeleket (bük-köny, bab, lencse, tengeri stb.), vagy a kemé-nyítő liszteteket (burgonya, vadgesztenye, árpa, pirított makk stb.) a legszebb buzaliszt köpenye alatt ugyancsak jól el lehet árusítani. Felhasználatnak eme sütemények a tengereken járó utasok, személyzetek táplálására: 40,000-nyi ha-jón, — s így a legnagyobb gyárak sem képe-sek teljesen fedezni az e nembeli szükség-etet.

Nagyon nehéz kifürkészni a lisztek tartal-mát feldolgozatlanul is. A finom buzaliszthez bāt-ran lehet hozzáadni 10 százalék burgonya-ke-ményítőt a nélkül t. i., hogy azt maga a sltő-mester is felismerné. Kenyérfélékhez 20—30 szá-zalékig lehet vegyíteni a burgonya és tengeri keményítőt más p. o. csemegésüteményeknél pe-dig akár ezek tehettek a jelentékenyebb részt. A

buzalisztból készültteknél kellemesebb ízű és sza-gu süteményeket lehet nyerni az árpából, zab-ból és tengeriből, mely utóbbit azonban elsőben bizonyos műtétélek alá kell bocsátani. Már az 1862-iki londoni tárlaton „Maizena“ név alatt valamely finom liszt és sütemény jelent meg Észak-Amerikából, mely magára vonta a szakér-tők figyelmét. Ezen liszt a tengeri belső részéből nyert keményítőtől készült. A tengeri szem belsejében (szivében) ugyan is, mely puhább, és külsejében, mely szaruneműnek látszik, különfé-le nagyságu keményítő szemcsék vannak. A pat-togatott-tengeri fehér koronája eme belső kemé-nyítő szemcsékből keletkezik, melyek a hő be-hatása alatt felduzzadnak, kipattannak, míg a kisebb szemcséjű keményítő részek csak megpőr-kölődnek. Az északamerikai, párizsi és londoni finom-sltők már jól értik eme finomabb kemé-nyítő szemcsék kiválasztásának módját. A „mai-zenából“ csinált sütemények csakhamar kapó-sak lettek Nyugat-Európa fővárosaiban. A bécsi világtárlaton már 3 czég volt képviselve Észak-Amerikából ezen különös sajátságú keményítő-vel, és a belőle készült süteményekkel. „The st. Bernhard Starch-Works“ Cincinnatiből (Ohio) naponta 400 mássa tengerit dolgozott föl, s ké-sztlőben volt üzletét 600-ra emelni. Észak-Ame-rika némely vidékén csakis a keményítő gyár számára termelnek a gazdák tengerit és burgo-nyát, s a gyáros készítményeit nem oly idomla-tan darabokban adja forgalomba, mint a mi gyárosaink, hanem „finom liszt“ alakban, mely-ből más lisztek segélyével igen izletes csemegé-süteményeket lehet készíteni.

(Folyt. köv.)

BAROM VÁSÁR.

— Kolozsvárt, 1880. jul. 22. —

Fejős tehén 40 drb párja 150—160.
Meddő tehén 40 drb párja 110—120.
2 éves borjú 12 drb párja 80—100.
1 éves borjú 26 drb párja 40—50.
Összesen: 118 darab.

IDEGENEK KOLOSVÁRT.

— Jul. 22-én. —

Hungária szálloda.

Ifj. Grf. Teleky Domokos országgyűlési képviselői, Kozárvárról. Br. Nedeczky Jenő Fekete-kereszt. Schulmann Gy. és neje vasúti titkár, B.-Pestről. Gerscel Károly. Politzer Adolf keres-kedő, Bécsből. Pelleh Bertalan vasúti hivatal-nok, B.-Pestről. Drechler József N.-Egyedről. Katz Eszter és családja Zsibórl. Lövy József magánzó és neje. Köszeghy Antal m. kir. katar-teri központi felügyelő, B.-Pestről. Braumker Lamorel ügyvéd, B.-Pestről.

—

Nemzeti szálloda.

jul. 24.

Kram Lajos kereskedő Bécsből. Lázár Ár-pád birtokos Sárnásról. Quittner Gusztáv keres-kedő, Brassóól. V. Bauer utazó Bécsből. J. Hol-zinger ugyanonnan. Özv. Petbó Józsefné Zilah-ról. Szilágyi Berta ugyanonnan, Maier Áron kereskedő, B.-Pestről. Goldstein József Bécsből. Lövi Hanni Segesvárról. Eibenschütz Lipót B.-Pestről. Mauthauer Mór kereskedő, Bécsből.

—

Hungária szálloda.

Mikó Imre birtokos, Keczeről. Forster Gyu-a B.-Pestről. Schulek Frigyes B.-Pestről. Weisz József tanár, K.-Fehérvárról.

—

Biasinis szálloda.

Fabri István Tordáról. Stark Vilmos Bras-sóól. Magyar Gábor Debreczenből. Péntek Far-kas Zilahról. Ujlaki Sándor Balázsfalváról. Bá-rany Sándor Csecekeről. Federán Róza Gyulá-ról. Sveizer Sándor Décsaknáról. Lukács Sándor Sz.-Udvarhelyről.

—

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzszésen
1880. július 23.

Magyar aranyáradék	108.35
Magyar vasúti kölcsön	125.—
Magyar kel. vas. államkótv., I. kibocsátás	84.—
Magyar kel. vas. államkótv., II. kibocsátás	100.—
Magyar kel. vasúti államkótv., 1876. évi	87.—
Magyar nyerevény-sorjegy-kölcsön	113.25
Magyar szőlődezsma váltásig kötvény	94.—
Magyar földterhermentési kötvény	95.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	94.—
Temes-bánati földterhermentési kötvény	94.—
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	93.—
Erdélyi földterhermentési kötvény	93.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papírban	72.75
Osztrák járadék exstiben	73.56
Osztrák járadék aranyban	87.—
1860-iki államsorjegyek	132
Osztrák-magyar bankrészvény	833.—
Magyar hitelbank részvény	262.50
Osztrák hitelintézet részvény	278.50
Észt	—
Cs. és kir. arany	552.
20 frankos arany	932.—
Német birodalmi márká	57.70
London (3 havi váltókért)	117.60

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

(117) 19—52

3-3

Tisztelettel

Bel-Szénutoza 2. szám gróf Rhédey-ház

3-5

2—3

kolozsvári vezérügynöksége.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.